

Studiul diminutivelor în Pola de Siero (Asturia, Spania)¹

Cristina BLEORȚU

Universitatea din Zürich

cbleortu@hotmail.com / cristina.bleortu@uzh.ch

Abstract: Our paper aims to provide an overview of the diminutives using a spontaneous speech corpus from Pola de Siero (Asturias, Spain). This paper presents the results of the research undertaken on 24 speakers that we selected taking into account three ‘basic’ social variables: *age, gender, and educational background*. We also consider each speaker’s mother tongue, occupation, social class and direct ties with the Asturian language and the consequences each may bring, among others.

Keywords: *Pola de Siero, diminutives, Asturian, Spanish, sociolinguistics.*

Considerații preliminare

Cercetarea diminutivelor a trezit interesul unui număr considerabil de lingviști până în prezent. Unii s-au centrat pe valorile de bază ale acestora: cea noțională, adică dimensiunea de mic; sau cea axiologică, care se bazează pe funcții și valori [Alonso, 1935; Nánuez Fernández, 1973; Coșeriu, 1965; Monge, 1965; NGLE]². Alții, pe regulile și restricțiile combinatorii ale morfemelor apreciative [Varela, 1992]. Iar alții, inclusiv au propus o nouă disciplină, *morfo pragmatică*, care studiază informația pragmatică asociată anumitor morfeme [Dressler și Merlini, 1994]. Au existat și autori care au cercetat originea diminutivului și lexicalizările sale [González Ollé, 1962], morfonologia bazelor consonantice monosilabice ale diminutivelor [Horcajada, 1987/1988] sau influența diminutivelor în formarea sufixelor diminutive [Crowhurst, 1992; Harris, 1994]. Nu au lipsit nici studii comparative [vezi, de pildă, cercetările lui D’Angelis, 2013; D’Angelis și Mariottini, 2006, despre diminutivele din spaniolă și italiană; cea a lui Zafiu, 2011, care face referire la puținele lexicalizări ale diminutivului din limba română în comparație cu alte limbi romanice].

Dintr-un punct de vedere sociolingvistic au existat lucrări care au cercetat diminutivul; Shetter [1959: 80], de pildă, afirmă că diminutivul în Olanda se întâlnește în vorbirea femeilor; Paredes [2012, 2015] a analizat folosirea diminutivelor în vorbirea din Madrid, luând în considerare cele 25 de variabile ale proiectului PRESEEA (*Proyecto para el Estudio Sociolingüístico del Español de España y América*), și a demonstrat că sufixul *-ito/-ita* este

¹ O versiune spaniolă a acestui text va apărea în RRL: traducerea acestui text din spaniolă a fost realizată de Cristina Bleorțu (Universitatea din Zürich), cbleortu@hotmail.com și Alina-Viorela Prelipcean (Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava), alinavarvaroi@yahoo.com. Îi mulțumim și Cristinei Strugar pentru comentariile făcute.

² Este adevărat că nu în toate studiile se ajunge la această atitudine conciliantă. De fapt, dezbaterile despre noțional și axiologic a fost obiectul unei polemici vii în sâmul lingvisticii hispanice: Monge [1965] susține ambele valori, în timp ce Coșeriu [1965] susține doar noționalul („reducerea obiectivă”) și Alonso [1935] axiologicul, ca funcții de bază.

cel mai productiv în vorbirea din Madrid. Manjón-Cabezas [2012], pe de altă parte, a studiat diminutivul în vorbirea din Granada, folosind aceeași metodologie, și a demonstrat că sufixul *-illo/-illa* este cel mai productiv, urmat de *-ito/-ita*, caracteristic celor cu studii superioare – putându-se vorbi, inclusiv despre „o schimbare de sus” – și de *-ico/-ica*, care predomină la cei cu studii primare. Au fost publicate și o serie de lucrări dialectale care folosesc date din vorbirea anumitor comunități lingvistice [Fontanella de Weinberg, 1962; Aleza Izquierdo, 2016; Regúnaga, 2005]. O altă lucrare de natură dialectală care ia în considerare diferența dintre valoarea referențială (mărime) și valoarea relațională (pragmatică) este cea a lui Company Company [2002].

Limba spaniolă dispune de o serie de diminutive (*-ito / -ita; -ico / -ica; -illo / -illa; -ete / -eta; -ín / -ina³; -ejo / -eja; -uelo / -uela; -uco / -uca; -ino, -ina* etc.)⁴, în timp ce limba asturiană prezintă două sufixe diminutive productive⁵ (*-ucu* și *ín*, *GLLA* 1998: 267), care exprimă două valori: de (i) reducere și (ii) de apreciere [Alonso, 1935, Lázaro Mora, 1998]⁶.

În acest capitol se analizează dinamica diferitelor diminutive care apar în corpusul cules din Pola de Siero (Spania), atenția îndreptându-se spre diminutivele caracteristice din Asturia *-ín/-ina/-ino* și *-ucu/-uca/-uco*⁷.

Această cercetare constituie un prim studiu despre folosirea diminutivelor în Pola; este vorba despre o comunitate bilingvă⁸, unde contactul lingvistic cu asturiana duce la apariția diminutivelor *-ín/-ina/-ino⁹* și *-uco(u)/-uca*, mult mai avansată aici decât în alte comunități. În același timp, în vorbirea subiecților se vor găsi (i) sufixe clar asturiene – *-ín/-ina/-ino; -ucu/-uca/-uco; -iquín/-iquina/-iquino; -etu/-eta/-ete¹⁰* etc. –; (ii) sufixe vădit castiliene – *-(c)ito/ -(c)ita; -(c)illo/ -(c)illa* – și (iii) sufixe comune. Pe de altă parte, ceea ce interesează este a vedea cum folosirea anumitor sufixe asturiene capătă conotații pozitive în comparație cu diminutivele castiliene, întrucât se resimte un anumit dispreț când se folosește diminutivul spaniol (de pildă, *modernilla* — *modernina*)¹¹.

³ În Asturia, în vorbirea din El Valledor, Muñiz [1978: 160-161] contribuie cu date reprezentative despre existența sufixului *-ía (asía)* care aparține zonei lui *-n* „căzător”. De-a lungul studiului se insistă că este sufixul diminutiv cel mai important. Totuși, trebuie menționat că în această comunitate nu se vorbește asturiana, ci galiciană-portugheză de tranziție, unde paradigma *-ín/-ina* din asturiană pierde *-n*-ul intervocalic. Și în studiul lui Fernández Vior [1997: 189] se menționează sufixul diminutiv *-ín/-ia~-iña*.

⁴ Sufixul diminutiv cel mai răspândit în prezent este *-ito/-ita*, care în Caraibe alternează cu *-ico/-ica*. În limba medievală și cea clasică predomina *-illo/-illa*, pe când sufixele *-ito/-ita, -ico/-ica* și *-uelo/-uela* apar mai puțin.

⁵ Totuși, celelalte sufixe se găsesc și în asturiană, dar în acest studiu suntem interesați de diferențele care apar între sufixele asturiene și celelalte, adică cele neproductive.

⁶ Totuși, valorile diminutivelor s-au transformat într-o dezbatere vie în ultimii ani datorită „caracterului lor funcțional cameleonic” [Náñez Fernández, 1973: 379].

⁷ Vezi lucrările lui Catalán [1958, 1961] despre diminutivul în Asturia.

⁸ Despre situația bilingvismului asturian, să se consulte Andrés Díaz [1998, 2002]. A se consulta și Kabatek [2006] despre situația asturienii ca limbă.

⁹ În monografiile dialectale din Asturia se menționează sufixul și cu apreciere afectivă (Canellada, 1944: 26). Se remarcă prezența sa și în sudul provinciei León alături de sufixul *-ico/-ica* (Casado Lobato, 2002: 69). În același timp, prezența diminutivelor asturiene se înregistrează și în alte lucrări: Fernández Vior 1997: 189-190; Armayor González [1995: 19], Menéndez García [1963: 183, unde apare ca sufix diminutiv caracteristic, chiar dacă, uneori, poate să apară în cuvinte lipsite de înțeles diminutiv, de ex. *curtín, mulín* etc.]; Fernández González [1959: 57], Fernández [1960: 69] sesizează prezența diminutivului *-ín/-ia* și avertizează că acest sufix poate fi întâlnit într-o serie de cuvinte fără conținut diminutiv (*padrín, curtín, ispín*); García Arias [1974: 123-124].

¹⁰ În monografiile dialectale se menționează cu sens diminutiv și peiorativ [Canellada, 1944: 26].

¹¹ Este adevărat că inclusiv în spaniolă se obișnuiește atribuirea unui grad mai mare de dispreț prin folosirea cuvintelor derivate cu sufixul *-illo*, comparativ cu cele derivate cu sufixul *-ito*.

Metodologia

Studiul s-a realizat plecând de la corpusul cules în Pola de Siero¹² în timpul anului 2014; este vorba de 24 de interviuri semidirijate, care reprezintă un total de 1.388,02 minute înregistrate – 23 ore, 13 minute și 2 secunde – și este alcătuit din 215.496 cuvinte, având la bază un chestionar orientativ, care permite realizarea unor anchete cât mai spontane, folosindu-se același număr de femei și bărbați, organizați în trei grupe de vârstă (între 18-37; 38-57 și cei peste 58 de ani), cu studii gimnaziale și superioare. S-au analizat diminutivele transparente, adică cuvintele care se obțin prin combinarea unei baze și a unui sufix [NGLE: 635] și diminutivele opace, netransparente sau lexicalizate, adică acele forme care au fost transparente morfologic, la origine, dar nu mai sunt [NGLE: 635], când vorbitorul, de fapt, nu mai este conștient de sufixul diminutival originar.

Pentru cercetarea noastră s-au luat în considerare toate diminutivele din corpus și s-au grupat în funcție de sufixe, iar mai apoi s-au tras concluzii privind folosirea regională a diminutivelor, analiza împărțindu-se în două. Mai întâi s-au considerat cazurile de diminutive nelexicalizate prezente în anchete; în al doilea caz s-au analizat doar diminutivele lexicalizate.

Pentru diminutivele nelexicalizate:

- Nu s-au avut în vedere cazurile de lexicalizare ale diminutivului;
- S-au inclus diminutivele care se produc în antroponime, având în vedere posibilele consecințe pragmatice [Brown și Levinson, 1987: 103] care sunt relaționate cu educația;
- S-au eliminat toponimele.

Pentru diminutivele lexicalizate:

- S-au luat în considerare cazurile de diminutive în care există forma fără sufixul diminutival: *tortilla*, *bocadillo*, *cazuela*, *cerilla*, *pastilla*, *pañuelo* etc;
- S-au avut în vedere diminutivele netransparente care își schimbă genul (*calabaza* → *calabacín*; *bomba* → *bombín*; *espada* → *espadín*; *faja* → *fajín*; *maleta* → *maletín*; *piola* → *piolín*; *pluma* → *plumín*; *silla* → *sillín*; *viola* → *violín*).
- Au fost luate în calcul cazurile în care nu există forma fără sufix (*ladrillo*) sau nu sunt aplicabile în comunitatea noastră lingvistică (*alcantarilla*);
- Nu s-au considerat diminutivele moștenite din latină, care și-au pierdut valoarea ca sufixe diminutivale în limba spaniolă (*abuelo*, *capilla*);
- S-au exclus toponimele;
- S-a considerat *bonito*¹³;
- Pe baza criteriului existenței sau inexistenței diferențelor de înțeles, s-au împărțit în diminutive lexicalizate și semilexicalizate (*salgo con mi panda* ~ *pandilla*; *fumo un cigarro* ~ *cigarrillo*; *cojo el truco* ~ *truquillo*).

Repetițiile sau exemplele relaționate cu conceptul de *priming* s-au avut în vedere în ambele cazuri.

Rezultatele analizei demonstrează existența unui dinamism diferit al diminutivelor datorită interacțiunii dintre cele două limbi; acesta ne permite să conchidem că, de fapt, comunitatea studiată preferă folosirea diminutivelor asturiene, deși în corpusul cules se remarcă și alte sufixe. Lexicalizările cu diminutivul *-illo/-illa* sunt mult mai frecvente decât

¹² Cu privire la acest aspect, a se vedea Bleorțu [2014, 2015, 2018].

¹³ Deși este un diminutiv particular pentru că menține relația sa semantică cu *bueno*, poate funcționa ca pseudosufix la anumiți vorbitori. Paredes [2015: 128] menționează alternanța *bonito* ~ *bonico* în vorbirea din Madrid.

cele formate cu *-ito* sau *-ico*, aspect scos în evidență de Juan de Mirada pentru limba spaniolă în general, când afirma: „mientras en *ito* e *ico* siempre se advierte un modo de afecto, en *illo* solo hay la idea de disminuir alguna cosa sin otra consideración, ni de amor, ni de afecto¹⁴.” [Mirada, 1565, *apud* Lázaro Mora, 1998: 4650]

La apariția acestor diminutive pot interveni o serie de factori lingvistici cum ar fi, de pildă, categoria gramaticală. De asemenea, trebuie avut în vedere că folosirea diminutivelor poate fi și de natură fonologică [NGLE: 638], păstrând anumite caracteristici ale bazei și impunând un anumit accent cuvintelor cărora li se adaugă sufixul diminutival. Ambadiang [1997: 103] ilustrează, cu o serie de cuvinte, diferite baze contrastive care se datorează accentuării, naturii segmentului final și prezenței sau lipsei unui diftong din cuvântul-bază¹⁵. În acest proces pot fi relevante diferitele strategii de exprimare a valorii semnificative sau apreciative; de aceea, trebuie acordată multă atenție situației comunicative pentru a vedea dacă contribuie cu vreun înțeles la denotația cuvântului derivat.

Scopul acestui articol este de a cunoaște factorii lingvistici, stilistici și sociali care condiționează prezența mai ridicată a diminutivelor *-ín/-ina* în spaniola vorbită din Pola. Pentru aceasta, s-a urmat modelul de codificare al lui Paredes [2012] folosit în proiectul PRESEEA [Moreno Fernández, 1997] cu o serie de modificări. În același timp, s-a stabilit un șablon unde s-au codificat o serie de variabile lingvistice, stilistice și sociologice:

- Forma sufixului: *-illo/-illa*, *-ín/-ina/-ino*, *-ito/-ita*, *-ete/-eta*, *-ucu/-uca/-uco*, *-ucho/-ucha*, *-uelo/-uela*, *-iño/-iña*, *-ajo*, *-aja*;
- Valoarea semantico-pragmatică¹⁶. Pentru substantive: (1) mărime redusă; (2) afectivitate ameliorativă sau peiorativă; și (3) atenuator pragmatic. Pentru adjective sau adverbe: (1) intensitate sau cuantificare redusă; și (2) atenuator pragmatic;
- Numărul silabelor din cuvânt: (1) monosilabic; (2) bisilabic; (3) trisilabic; și (4) plurisilabic;
- Structura accentuală a cuvântului-bază: (1) proparoxiton; (2) paroxiton; și (3) oxiton;
- Reduplicarea: (1) niciuna; (2) prin repetarea sufixului; și (3) prin alte procedee;
- Mediul consonantic din cuvânt: (1) există altă consoană identică precum cea a sufixului; (2) nu există o altă consoană identică;
- Manifestarea diminutivelor în aceeași replică [a subiectului analizat]: (1) nu există alte diminutive; (2) există alte diminutive, lexicalizate sau nu, cu același sufix; și (3) nu există diminutive diferite;

¹⁴ [„în timp ce în *ito* și *ico* mereu este prezintă o tentă de afecțiune, în *illo* doar există ideea de a reduce un lucru, fără altă nuanță, nici dragoste, nici afecțiune”, *nota trad.*]

¹⁵ Astfel, folosește următoarele exemple unde se pot vedea contrastele: *pan: panecito*; *pie: piececito*; *red: redecita*; *sal: salecita*; *papa: papita*; *papá: papacito* ~ *papaíto*; *coche: cochecito* ~ *cobito*; *sueño: sueñecito*; *niño: niñito*; *papel: papelito*; *tapia: tapiécita*; *frío: friecito* ~ *fríoito*; *calle: callecita*; *callo: callito*; *balcón: balconcito*; *sandía: sandiíta*; *canapé: canapecito*; *nene: nenito*.

¹⁶ Reynoso Noverón [2005: 81] clasifică valorile semantico-pragmatice în: (1) *valorare cuantificabilă* (obiect redus): *cuantificabilă* (uz referențial); *descentralizatoare* (această funcție marchează entități periferice care sunt cele mai nefericite exemple din domeniul lor semantic; folosește ca exemple *dútas* care face referire la zile scurte, care pot fi definite precum ‘mai puțin decât zile’; și *conciertito*, adică, un fel de pseudoconcert); *centralizatoare* (se opune descentralizării și face referire la entități centrale care reprezintă cele mai bune exemple din domeniul semantic la care fac referire); (2) *valorare calificativă* (se analizează cum diminutivul focalizează calități ale entității, în termeni de apreciere sau dispreț): *negativă*, *pozitivă*; (3) *valorare relațională* (se evaluează relația subiectului cu discursul): *ironică*, *atenuantă*, *respectuoasă*. Totuși, există specialiști care fac aluzii la diminutive ale căror valoare nu poate fi stabilită, așa-numitele „diminutive de frază”. Să se consulte și Fernández Vior [1997:190].

- Asimilarea la replica anterioară [cea a interlocutorului]: (1) în replica anterioară nu există diminutive; (2) în replica anterioară există un diminutiv anterior;
- Categoria gramaticală¹⁷: (1) substantiv; (2) adjectiv; (3) pronume; (4) adverb; (5) determinant;
- Răspândirea lexicală;
- Punerea în relație a tipului de sufix folosit cu tipul de text castilian/asturian: există (1) sufixe clar asturiene; (2) clar castiliene și (3) comune;
- Tema de conversație: (1) netehnică (viața cotidiană, familia, prietenii, viața socială); (2) tehnică (muncă, îndeletniciri, studii); și (3) metalingvistică;
- Tipul de secvență discursivă: (1) dialog; (2) explicație-expunere; (3) narare; (4) argumentare; și (5) descriere;
- Formalitatea (statutul): (1) solidaritate —relații egale de statut social—; (2) ierarhie I (subiectul se află în relație de inferioritate față de interlocutor); (3) ierarhie II (subiectul se află în relație de superioritate față de interlocutor);
- Formalitatea (vârsta): (1) solidaritate (relație de apropiere cu privire la vârstă); (2) ierarhie I (subiectul este mai tânăr decât interlocutorul); (3) ierarhie II (subiectul este mai mare decât interlocutorul);
- Formalitatea (gradul de apropiere dintre subiect și interlocutor): (1) *insider*; (2) *outsider*; (3) relație care ia naștere în momentul realizării anchetei;
- Sexul;
- Vârsta;
- Nivelul de studii.

Analiza corpusului

Diminutivele nelexicalizate

Subiecții din Pola folosesc 311 de diminutive nelexicalizate. Prin cuantificarea diminutivelor prezente în cele 24 de anchete s-a putut demonstra ipoteza formulată anterior, întrucât norma lingvistică din Pola este stabilă de sufixele asturiene (238/311 de cazuri de diminutive în *-în/-ina/-ino* și 41/311 de cazuri de diminutive în *-ucu/-uca/-uco*, 1/311 în *-etu/-eta/-eto*) cu variantele lor, care prezintă o frecvență ridicată față de alte sufixe diminutive. În interviuri media diminutivelor folosite de cei din Pola este de 12,95 diminutive în timpul celor aproximativ 57,83 minute cât durează fiecare interviu. Totuși, oscilațiile cu privire la folosirea diminutivelor pot să fie foarte ridicate: unele interviuri sunt foarte sărace în ceea ce privește utilizarea diminutivului și sunt, inclusiv, subiecți care nu folosesc niciun diminutiv: este vorba despre informatorul 4, o femeie tânără cu studii gimnaziale și informatorul 14, un tânăr cu studii gimnaziale. Cazul contrar este cel al unei femei tinere cu studii superioare (informatorul 15) care a folosit 53 de diminutive. De aceea, se poate spune că folosirea diminutivelor reprezintă o caracteristică idiosincrasică, întrucât fiecare informator încorporează diminutivele în discursul său într-un grad diferit [Paredes, 2015].

În ceea ce privește folosirea sufixelor, cei din Pola produc în medie 2,33 variante de sufixe diminutive diferite:

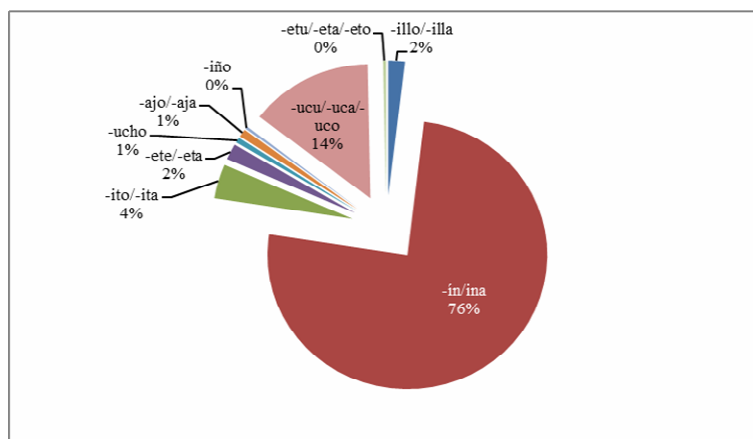
¹⁷ De pildă, González Ollé [1962] afirmă că substantivul reflectă mai bine funcția noțională a diminutivelor, în timp ce, în cazul adjectivelor, ar fi vorba de o funcție intensificatoare.

Tabel 1: Dinamica diminutivelor în cele 24 de interviuri

INFORMATORI	NUMĂR DIMINUTIVE	CAZURI
Informator 1	5	<i>gitanitos</i> (1), <i>cuidadín</i> (1), <i>negrita</i> (1), <i>poquitín</i> (1), <i>chavalina</i> (1)
Informator 2	18	<i>cervcina</i> (2), <i>pequeñín</i> (2), <i>grupín</i> (1), <i>amiguinos</i> (1), <i>espesucos</i> (1), <i>poquitín</i> (5), <i>minutinos</i> (1), <i>cuartín</i> (1), <i>siestuca</i> (1), <i>vuellina</i> (1), <i>cafetín</i> (1), <i>pueblucho</i> (1)
Informator 3	22	<i>poquitín</i> (1), <i>pueblinos</i> (1), <i>amiguinos</i> (1), <i>mocina</i> (1), <i>chavaluca</i> (1), <i>chavalucos</i> (2), <i>pequeñina</i> (3), <i>pequeñín</i> (1), <i>pequeñuca</i> (1), <i>delgadina</i> (3), <i>guajetes</i> (2), <i>acentín</i> (1), <i>clarina</i> (1), <i>maletuca</i> (1), <i>fachucos</i> (1), <i>cosines</i> (1)
Informator 4	—	—
Informator 5	18	<i>poquitín</i> (1), <i>machito</i> (1), <i>pelín</i> (2), <i>trabajín</i> (1), <i>chavalucu</i> (1), <i>latina</i> (2), <i>capines</i> (1), <i>cazoletines</i> (1), <i>cazoletina</i> (1), <i>cebollina</i> (1), <i>visituca</i> (1), <i>amiguetes</i> (1), <i>cafetín</i> (1), <i>cervezuca</i> (1), <i>pinchucos</i> (1), <i>guapito</i> (1)
Informator 6	8	<i>pueblín</i> (1), <i>pueblito</i> (1), <i>pequeñinos</i> (1), <i>pequeñito</i> (2), <i>tablina</i> (1), <i>casinas</i> (1), <i>hospitalillo</i> (1)
Informator 7	4	<i>chavalines</i> (2), <i>chavalina</i> (1), <i>pequeñinos</i> (1)
Informator 8	2	<i>escondidinas</i> (1), <i>cenadinos</i> (1)
Informator 9	34	<i>guajuco</i> (1), <i>poquitín</i> (16), <i>ollita</i> (1), <i>picuca</i> (1), <i>borina</i> (1), <i>mañanina</i> (1), <i>botellina</i> (2), <i>maletuca</i> (1), <i>cosuca</i> (1), <i>durucos</i> (1), <i>añucos</i> (2), <i>Pepín</i> (1), <i>sustucos</i> (1), <i>chavaletos</i> (1), <i>Robertín</i> (2), <i>pigacín</i> (1)
Informator 10	8	<i>gentuca</i> (2), <i>grandezucos</i> (1), <i>grupuco</i> (1), <i>Manolito</i> (1), <i>poquitín</i> (1), <i>culetín</i> (1), <i>pajarinos</i> (1)
Informator 11	10	<i>pequeñaja</i> (3), <i>nenuca</i> (1), <i>maquinina</i> (1), <i>corralín</i> (1), <i>casetuca</i> (1), <i>Olvidín</i> (1), <i>mantillín</i> (1), <i>montañuca</i> (1)
Informator 12	31	<i>mayorina</i> (2), <i>mayorines</i> (1), <i>poquitín</i> (2), <i>niñín</i> (2), <i>vieyinos</i> (1), <i>vieyina</i> (1), <i>pueblín</i> (3), <i>casines</i> (1), <i>casina</i> (1), <i>cosines</i> (1), <i>cosina</i> (3), <i>botelín</i> (1), <i>cocheciño</i> (1), <i>nietín</i> (1), <i>nietina</i> (2), <i>semanina</i> (1), <i>añinos</i> (1), <i>jovencines</i> (1), <i>cachín</i> (1), <i>animalinos</i> (2), <i>callín</i> (1), <i>palabruca</i> (1), <i>nietina</i> (1)
Informator 13	34	<i>amiguinos</i> (1), <i>poquitín</i> (14), <i>calentines</i> (1), <i>cosuques</i> (2), <i>cachín</i> (3), <i>puentucu</i> (1), <i>santín</i> (1), <i>tempranín</i> (1), <i>barucos</i> (1), <i>gentuca</i> (1), <i>trabajinos</i> (1), <i>preguntines</i> (1), <i>momentín</i> (1), <i>cosines</i> (1), <i>pueblín</i> (3), <i>preguntilles</i> (1)
Informator 14	-	-
Informator 15	53	<i>ambientín</i> (1), <i>pequeñina</i> (2), <i>pequeñinas</i> (1), <i>pequeñín</i> (7), <i>pueblín</i> (1), <i>pueblines</i> (1), <i>vaquinas</i> (1), <i>cosinas</i> (1), <i>cosina</i> (1), <i>cosilla</i> (1), <i>semanina</i> (1), <i>vermutín</i> (1), <i>botellines</i> (1), <i>poquitín</i> (11), <i>curiosín</i> (1), <i>ventanucas</i> (1), <i>añinos</i> (2), <i>buenín</i> (1), <i>paisanín</i> (1), <i>morenín</i> (1), <i>chiquitín</i> (1), <i>calorcín</i> (1), <i>penina</i> (1), <i>salsina</i> (1), <i>grupín</i> (3), <i>malín</i> (1), <i>despacín</i> (1), <i>paseín</i> (1), <i>pelín</i> (1), <i>amiguinas</i> (1), <i>maletucas</i> (1), <i>preparadita</i> (1), <i>rockerillos</i> (1)
Informator 16	2	<i>sueldín</i> (1), <i>modernilla</i> (1)
Informator 17	23	<i>piqueñucu</i> (1), <i>pequeñín</i> (1), <i>pequeñina</i> (1), <i>perruques</i> (1), <i>cartellín</i> (1), <i>llibrucos</i> (1), <i>retratucu</i> (1), <i>horines</i> (1), <i>copines</i> (1), <i>fiestina</i> (2), <i>fiestuca</i> (1), <i>pueblinos</i> (1), <i>islina</i> (1), <i>casuques</i> (1), <i>ciudadina</i> (1), <i>añinos</i> (1), <i>circulín</i> (1), <i>mundín</i> (1), <i>musiquilla</i> (1), <i>cosines</i> (1), <i>rasguñinos</i> (1), <i>escuelines</i> (1)
Informator 18	6	<i>maquinina</i> (1), <i>maquinitas</i> (1), <i>listín</i> (1), <i>bolsina</i> (1), <i>pequeñino</i> (1), <i>pibitines</i> (1)
Informator 19	3	<i>pueblucho</i> (1), <i>chiquitín</i> (1), <i>chavalina</i> (1)
Informator 20	7	<i>poquitín</i> (1), <i>pueblín</i> (3), <i>ratín</i> (1), <i>chavaluca</i> (1), <i>chavaletes</i> (1)
Informator 21	4	<i>pequeñinos</i> (1), <i>culetes</i> (1), <i>tugurinos</i> (1), <i>Gorín</i> (1)
Informator 22	13	<i>Gorín</i> (2), <i>chavalinos</i> (1), <i>animalinos</i> (1), <i>gatinos</i> (1), <i>niñinos</i> (1), <i>casina</i> (2), <i>chavalín</i> (1), <i>chavalete</i> (1), <i>arbolín</i> (1), <i>almobadina</i> (1), <i>librín</i> (1)

Informator 23	2	<i>boquita</i> (1), <i>bragueta</i> (1)
Informator 24	4	<i>cosita</i> (1), <i>chavalina</i> (1), <i>especialina</i> (1), <i>pelin</i> (1)

În interviuri poziția cea mai avantajoasă o ocupă sufixul *-in/-ina/-ino* (238/311), urmat de celălalt sufix asturian *-ucu/-uca/-uco* (41/311); sufixul *-ito/-ita* ocupă cea de-a treia poziție (13/311). Totuși, valorile nu sunt semnificative pentru total. Străine sistemului din Pola, atingând procente scăzute, sunt și sufixele *-ete* (6/311), *-illo/-illa* (6/311) *-aja* (3/311), *-ucho* (2/311) și *-iño* (1/311), care nu ajung să însumeze 10 exemple:

Grafic 1: Dinamica diminutivelor în Pola

În ceea ce privește unicul caz cu *-iño*, trebuie menționat că nu este un sufix caracteristic din Asturia, ci aparține exclusiv ariei galiciene. Singura explicație pe care o putem da este că folosirea sa se datorează faptului că informatoarea este căsătorită cu un vorbitor din zona occidentală din Asturia, care se învecinează cu Galiția [Spania].

Cu privire la tipul de text, diminutivul apare relaționat cu două tipuri de anchete: (1) acelea în care se înregistrează interferențe din ambele limbi, într-un grad mai mult sau mai puțin ridicat (21 de anchete); și (2) acelea în care subiecții evită folosirea limbii asturiene (anchetele 4 și 23¹⁸). Cazul extrem este cel al informatorului 14, care nu folosește niciun diminutiv, deși în ancheta sa se regăsesc interferențe asturiene.

Un alt punct de interes reprezintă relația diminutivelor cu folosirea productivă a sufixelor: vorbitorii folosesc productiv sufixele asturiene *-ucu/-uca/-uco*, *-in/-ina/-ino*, *-iquín/-iquina/-iquino*, *-etu/-eta/-eto*¹⁹); sufixele castiliene caracteristice care se folosesc în diferite regiuni din Spania, precum *-(c)ito/-(c)ita*, *-(c)illo/-(c)illa*; și sufixele comune (*-ete*). Dintr-un total de 311 cazuri, doar 31 apar ca diminutive productive castiliene, din care 29 apar în situații de *amestán*²⁰, în timp ce celelalte două se manifestă în ancheta 23, predominând sufixele asturiene, care în corpusul nostru sunt foarte productive (280/311). În ceea ce privește sufixele comune, în tot corpusul nu s-a manifestat niciun caz.

¹⁸ În ancheta 4 nu se înregistrează niciun diminutiv, în timp ce, în ancheta 23, folosirea diminutivului se restrânge la folosirea sufixului *-ito*.

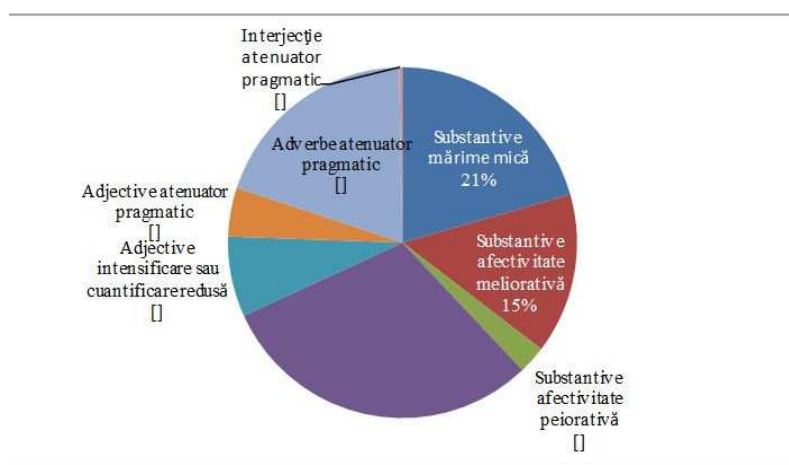
¹⁹ În corpusul nostru există doar un singur caz de diferențiere între sufixul asturian (*-etu/-eta/-eto*) și sufixul castilian *-ete/-eta* în ancheta 9: *chavaletos*.

²⁰ [Este vorba despre amestecurile lingvistice care rezultă din combinația celor două limbi, *nota trad.*]

Dacă se ia în considerare variabila *răspândire lexicală*, trebuie precizat că numărul maxim de sufixe care se aplică unei baze este doi, situație ce apare în opt interviuri²¹.

Pe de altă parte, dacă ne oprim asupra diminutivului cu cel mai înalt grad de repetabilitate, calculele atribuie valorile cele mai ridicate adverbului *poquitín*, care se manifestă în 15,11% dintre cazuri, adică în 47 de exemple. Îi succede adjectivul (în anumite secvențe apare inclusiv substantivizat) *pequeñín*, cu respectivele variații de gen și număr, care apare în 21 de cazuri, adică într-un procentaj de 6,75%; pe al treilea loc se poziționează substantivul *pueblín* (11 cazuri, 3,54%).

Corelația dintre categoria gramaticală și interpretarea semantico-pragmatică asociată exemplurilor demonstrează că valoarea cea mai uzuală este atenuarea, cum se întâmplă, de altfel, în vorbirea din Madrid (Paredes, 2012): cei din Pola recurg la această variantă pentru a diminua efectul frazelor lor. Această valoare se distribuie într-un mod destul de echilibrat între substantive (30%) și adverbe (20%). Sunt, în special, semnificative adjectivele, care ating o valoare de 4%, atenuarea fiind mai puțin obișnuită în comparație cu intensificarea sau cuantificarea redusă (7%).

Grafic 2: Valorile semantico-pragmatice și categoria gramaticală

În ceea ce privește interpretarea rezultatelor, funcțiile diminutivului se pot clasifica pe o scală care pleacă de la valoarea afectivă ameliorativă, când se utilizează diminutivul asturian, la o valoare depreciativă sau o valoare redusă a caracteristicilor inerente entității marcate, când apare diminutivul *-illo*, după cum se poate observa în următoarele exemple:

Encuesta 6. Lugones, bueno, pero allí donde el Ayuntamiento, la parte... bajo estaba la policía municipal, ¿no? Estaba el cuartelillo. Justo en frente donde está ahora el palomar, donde tal... Y nosotros jugábamos allí, en la zona que hay enfrente porque había

²¹ În ancheta 3 apare o unitate, *pequeño*, care prezintă alternanța între *pequeñina* și *pequeñuca*, în ancheta 8, două unități: *pueblo*, care prezintă alternanța între *pueblín* și *pueblito*, și *pequeño*, cu variantele *pequeñinos* și *pequeñito*. În ancheta 13, două unități: *cosa*, care prezintă alternanța *cosuques*, *cosines*; și *pregunta*, cu variantele *preguntines* și *preguntilles*. În ancheta 15, aceeași unitate, cu variantele *cosinas*, *cosina*, *cosilla*. În ancheta 17, două unități: *pequeño*, cu alternanța *pequeñucu* și *pequeñin*, *pequeñina*; și *fiesta*, cu alternanța *fiestina* și *fiestuca*. În ancheta 18, o unitate, *máquina*, cu variantele *maquinitas* și *maquinina*. În anchetele 20 și 22 s-a găsit o singură unitate, *chaval*, cu variantele *chavaluca* și *chavaletes* (ancheta 20) și *chavalinos*, *chavalín*, *chavaletes* (ancheta 22); în 129 de baze prezența sufixelor este unică.

una parte verde allí, era una especie como de prau, y jugábamos a la pelota. Y sí, recuerdo al comisario de aquella época, que era un personaje muy, en fin...

Claro, si de repente lleguen seis mil habitantes nuevos y el hospitalillo que hay ahí sigue siendo más o menos de la misma capacidad...

Encuesta 13. Bueno, porque ella a lo mejor preguntóme, a ver, bueno, tú ibas a los bares o adonde fueses y ellos preguntándote..., vale currículum y a muchos de ellos cogítelo y carretera... vale... o ya te llamaremos. Pero toos preguntándote y haciéndote preguntilles ahí en plan ay... y tú respondíes. Más o menos ya les llevabas también preparaes, pero lo peor de todo ye cuando decíen: *vale, perfecto, mañana te llamo o te mando un mensaje*. Yo el mensaje encantao, el mensaje decíame la calle y too eso. Ahora, que te llamaben al día siguiente, cuántes entrevistas perdí por no saber inglés, porque encima por teléfono, peor todavía...

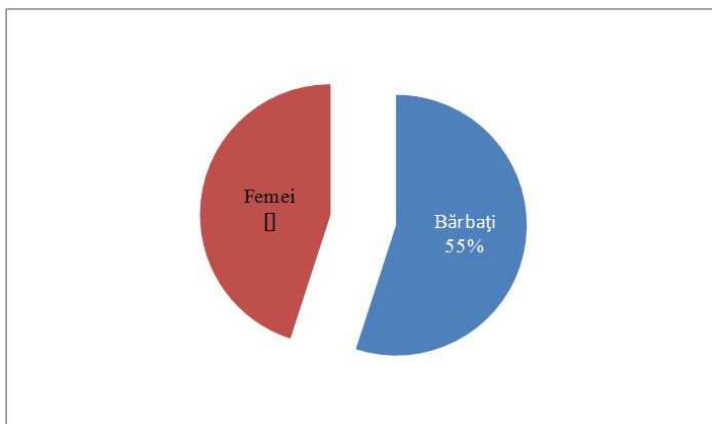
Encuesta 15. Ahora como... bueno, desde que tienes pareja, pues tienes... unos años te vas con tus padres, otros con... que encantada siempre, el primer año sí que te da un poco de cosilla como dejar ahí a tus padres y tal pero, bueno, como son maravillosos igual por el otro lado, tampoco hay, no tengo problema yo pa irme pa un lao o pa otro, vamos.

Encuesta 16. Por la playa igual, no sé, es una ciudá más, no sé, más modernilla.

Encuesta 17. De musiquilla, ye lo que suelo escuchar de radio.

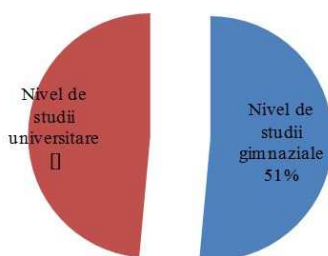
Folosirea diminutivelor aplicate celor trei variabile de formalitate nu este în totalitate reprezentativă caracteristicilor liderilor în folosirea sufixelor: informatoarea care folosește cele mai multe diminutive este o femeie tânără (53 de diminutive), cu studii universitare, care s-ar putea identifica cu interlocutoarea datorită vârstei și nivelului de studii; un prieten al interlocutoarei, cu studii universitare (34 de diminutive); un bărbat și o femeie în vârstă, cu studii universitare, care nu se pot identifica cu vârsta interlocutoarei și care stabilesc primul contact cu ea în timpul anchetei (femeia produce 31 de diminutive, iar bărbatul 34).

Repartizarea în funcție de sex oferă date care nu coincid cu investigațiile anterioare din alte zone din Spania, unde grupul feminin folosea mai multe diminutive [Paredes, 2012, 2015; Manjón-Cabezas, 2012]. În plus, folosirea diminutivelor se asociază mereu cu vorbirea femeilor. Luând în considerare faptul că informatorii sunt anchetați, în mod normal, de o persoană străină cercului lor social, și fiind vorba de o cercetare cu obiective academice, este posibil ca femeile să se fi adaptat vorbirii spontane cu mai multă dificultate decât bărbații și, din acest motiv, se situează cu 5 procente mai jos decât bărbații.

Grafic 3: Diminutivele în funcție de sex

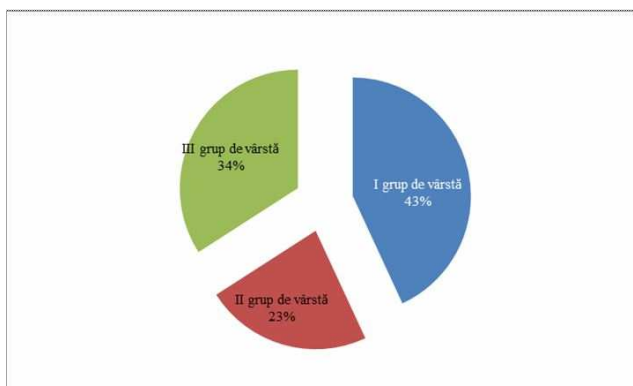
Dacă se are în vedere nivelul de studii, comportamentul celor din Pola se încadrează într-un model care din nou trezește interesul față de studiul lui Paredes [2012]: se pare că există o mai mare predispoziție din partea informatorilor cu studii gimnaziale în ceea ce privește folosirea diminutivelor în comparație cu vorbitorii cu studii universitare. Totuși, o altă cercetare a aceleiași cercetător [Paredes, 2015] arată că subiecții cu studii superioare prezintă un număr mai ridicat de diminutive doar atunci când este vorba despre contexte care implică un grad mai mare de subiectivitate. Rezultatele noastre se pot datora faptului că informatorii cu studii gimnaziale sunt mai puțin conștienți de uzurile proprii vorbirii formale și, drept urmare, folosesc diminutive în contexte formale. Tipul de interviu poate avea incidență asupra apariției diminutivelor: o anchetă semispontană realizată cu o persoană cu care informatorii, în mod normal, au stabilit un prim contact în timpul interviului, nu permite mereu implicarea subiectului, ceea ce duce la realizarea unui discurs mai puțin personal, mai puțin subiectiv.

Grafic 4: Diminutivele și nivelul de studii

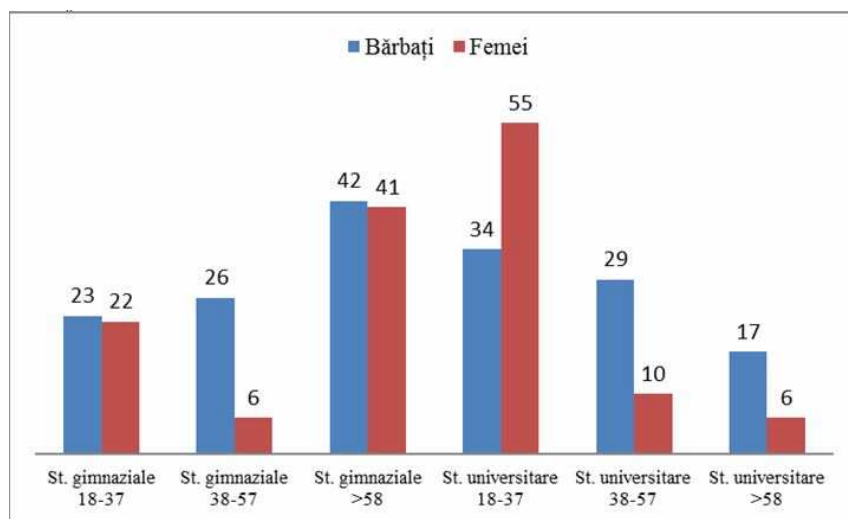
Totuși, distanța care separă cele două grupuri nu este foarte mare și inclusiv s-ar putea considera nerelevantă: informatorii cu studii gimnaziale se situează cu un procent deasupra subiecților cu studii universitare.

În ceea ce privește *vârsta*, tinerii folosesc mai multe diminutive decât celelalte grupuri (134/311), iar generația de mijloc atinge valori mai puțin ridicate (71/311) decât grupul în vârstă (106/311).

Grafic 5: Diminutivele în funcție de vârstă

Totuși, dacă se ține cont de relația dintre diminutive, vârstă, nivel de studii și sex, situația ar fi diferită. Datele obținute ne permit să observăm ce se întâmplă cu fiecare grupă de vârstă, bărbați și femei: există diferențe importante, atât la vorbitorii cu studii gimnaziale, precum și la cei cu studii universitare.

Grafic 6: Diminutivele, vârsta, nivelul de studii și sexul

Alt aspect de interes este relația dintre folosirea diminutivelor și liderii lingvistici: calculele indică două grupuri care ar putea avea această funcție. Este vorba de cel de-al treilea grup vârstnic, cu studii gimnaziale, care produce 26,69% din diminutive; și prima generație, cu studii superioare, care reprezintă 28,62% din totalul diminutivelor corpusului. Dacă aceste rezultate se vor obține în analize viitoare cu un eșantion mai mare, acest comportament ar indica o mai mare predispoziție din partea vorbitorilor vârstnici cu studii gimnaziale și a informatorilor tineri cu studii superioare, diminutivele producându-se într-un mod echilibrat între femei și bărbați.

*Diminutivele (semi)lexicalizate*²²

Situația sufixelor diminutivale este diferită dacă se consideră gradul de lexicalizare. Sufixul cel mai utilizat la diminutivele (semi)lexicalizate este *-illo* și variantele sale (114/172), capacitatea sa de a exprima alte valori fiind destul de redusă (vezi tabelul 2). În ceea ce privește celelalte sufixe, acestea sunt foarte reduse: dintr-un total de 172 de cazuri, doar în 35 din cazuri apare *-ito* și variantele sale, în 14 apare *-ete* și variantele sale, în 5, *-uelo* și în 4, *-in*. Se găsește exclusiv în formele lexicalizate sufixul *-uelo*, care, drept urmare, poate fi considerat străin sistemului de producere a diminutivelor din vorbirea din Pola. De asemenea, trebuie precizat că sufixul *-ito* atinge valori ridicate în comparație cu unitățile nelexicalizate (35/172 față de 14/311), în timp ce sufixul *-in*, în forme lexicalizate, atinge

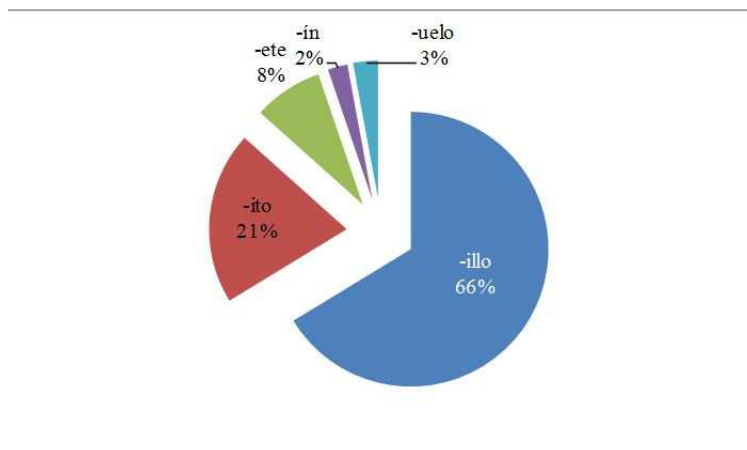
²² Deși clasificarea diminutivelor lexicalizate am realizat-o în forme lexicalizate și semilexicalizate, pentru analiză am ținut cont de toate cazurile, atât cele lexicalizate, precum și de cele semilexicalizate. Cuvântul care se lexicalizează cel mai mult este *panda* (34 de cazuri de *pandilla*, cu variații de număr); urmează: *chico* (prezent în 7 cazuri în *chiquillo* cu variații de gen și număr), *chiringo* (5 exemple de *chiringuito*, cu variații de gen), *párvulos* (4 cazuri de *parvulitos*), *fulano* (3 cazuri) și câte un singur caz de *fulanita*, *gustillo*, *disgustillo*, *cigarrillo*.

proporții nesemnificative, numărul de cazuri în care se produce fiind foarte redus în comparație cu formele nelexicalizate (4/172 față de 238/311).

Tabel 2: Dinamica diminutivelor (semi)lexicalizate

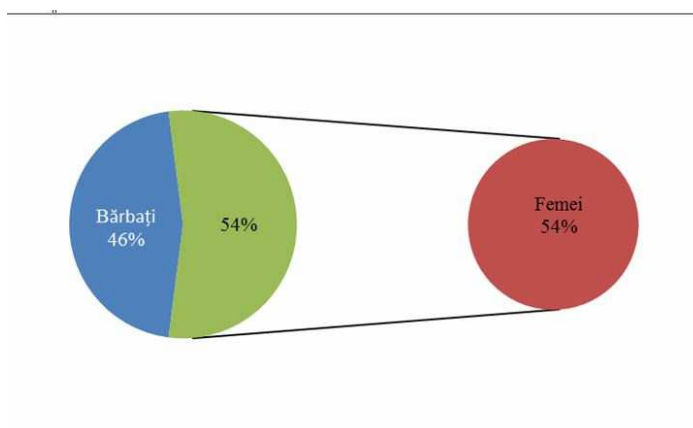
INFORMATORI	NUMĂR DIMINUTIVE	CAZURI
Informator 1	12	<i>chiquillos</i> (5), <i>chiquilla</i> (1), <i>chiringuitos</i> (1), <i>camisetas</i> (1), <i>sombrilla</i> (3), <i>botellín</i> (1)
Informator 2	4	<i>parvulitos</i> (3), <i>pandilles</i> (1)
Informator 3	29	<i>señoritos</i> (2), <i>comilles</i> (4), <i>pandilla</i> (7), <i>pandilles</i> (2), <i>gustillo</i> (1), <i>camisetas</i> (2), <i>pañuelo</i> (2), <i>camiseta</i> (8), <i>bocadillo</i> (1)
Informator 4	3	<i>sombrilla</i> (1), <i>chiringuitos</i> (1), <i>bonitas</i> (1)
Informator 5	1	<i>calabacín</i> (1)
Informator 6	2	<i>tortilla</i> (1), <i>bocadillo</i> (1)
Informator 7	7	<i>cursillos</i> (2), <i>fulanito</i> (1), <i>parvulitos</i> (1), <i>carrerilla</i> (1), <i>pandillas</i> (1), <i>caballitos</i> (1)
Informator 8	3	<i>bonita</i> (1), <i>chiquillos</i> (1), <i>zapatillas</i> (1)
Informator 9	3	<i>aletas</i> (1), <i>cebolleta</i> (<i>penga de...</i>) (1), <i>zapatillas</i> (1)
Informator 10	7	<i>mercadillo</i> (2), <i>cabritos</i> (1), <i>tortilla</i> (1), <i>pandilles</i> (1), <i>cerilla</i> (2)
Informator 11	6	<i>zapatilles</i> (5), <i>comilles</i> (1)
Informator 12	9	<i>chiringuitos</i> (1), <i>disgustillos</i> (1), <i>fulanita</i> (1), <i>fulanito</i> (1), <i>tortilles</i> (1), <i>tortilla</i> (3), <i>pandilles</i> (1)
Informator 13	28	<i>futbito</i> (2), <i>carrerilla</i> (4), <i>bocadillos</i> (5), <i>pandilla</i> (3), <i>pandilles</i> (4), <i>comilles</i> (8), <i>plantilla</i> (1), <i>tortilla</i> (1)
Informator 14	5	<i>pandillas</i> (1), <i>pandilles</i> (1), <i>parvulitos</i> (1), <i>camiseta</i> (1), <i>pañuelo</i> (1)
Informator 15	2	<i>pandilla</i> (1), <i>bolsillo</i> (1)
Informator 16	2	<i>zapatillas</i> (1), <i>pasillo</i> (1)
Informator 17	1	<i>tortilla</i> (1)
Informator 18	1	<i>pandilla</i> (1)
Informator 19	6	<i>comillas</i> (1), <i>pandilla</i> (5)
Informator 20	13	<i>futbito</i> (5), <i>pandillas</i> (2), <i>cursillos</i> (2), <i>pandilla</i> (1), <i>cigarrillos</i> (1), <i>pañuelo</i> (2)
Informator 21	9	<i>señoritos</i> (4), <i>tortilla</i> (2), <i>chiringuitos</i> (1), <i>pasillos</i> (1), <i>pandilla</i> (1)
Informator 22	6	<i>bolsillo</i> (2), <i>pasillo</i> (2), <i>mesita</i> (1), <i>estribillo</i> (1)
Informator 23	5	<i>alcantarilla</i> (1), <i>tortilla</i> (2), <i>botiquín</i> (2)
Informator 24	8	<i>bolillos</i> (1), <i>chiringuito</i> (1), <i>bonita</i> (1), <i>bonito</i> (2), <i>mantilla</i> (1), <i>fulanito</i> (1), <i>pandilla</i> (1)

Situația din corpusul nostru este cea așteptată, existând o serie de studii care au demonstrat că exemplele cu *-illo* sunt cele mai frecvente în spaniolă, urmate de *-ito* [Mirada, 1565, *apud* Lázaro Mora, 1998: 4650]. Într-adevăr, corpusul nostru confirmă această tendință: diminutivul *-illo* apare în 66% dintre cazuri, în timp ce *-ito* se produce doar în 21% dintre exemple.

Grafic 7: Dinamica diminutivelor (semi)lexicalizate

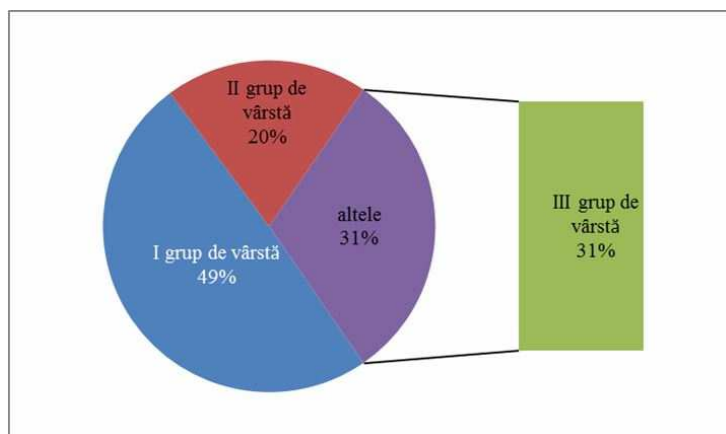
Analiza corelațiilor cu formele (semi)lexicalizate s-a redus doar la cele trei variabile sociale prestabilite. Repartizarea în funcție de sex nu ne oferă aceleași date ca și în cazul diminutivelor nelexicalizate: în acest context femeile sunt mai generoase (93/172), depășind grupul masculin (79/172).

Grafic 8: Diminutivele (semi)lexicalizate și sexul

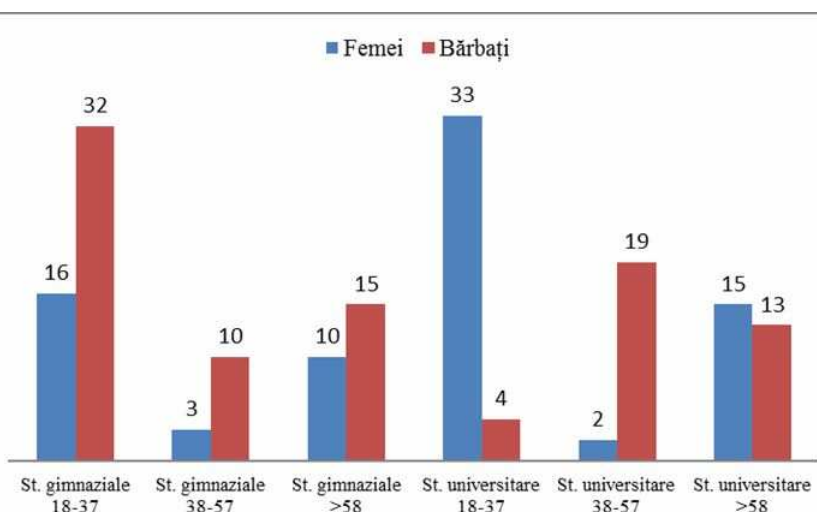
Nivelul de studii nu clarifică cine sunt liderii care folosesc diminutive: situația atrage atenția pentru că, atât grupul cu studii gimnaziale, cât și cel cu studii universitare produce același număr de cazuri (86 fiecare).

În ceea ce privește *vârsta*, tendința observată la diminutivele nelexicalizate se menține: primul grup de vârstă folosește cele mai multe diminutive lexicalizate (85/172); la vorbitorii din al doilea grup numărul diminutivelor descrește considerabil (34/172), iar cel de-al treilea grup se situează într-o poziție avantajoasă (53/172):

Grafic 9: Diminutivete (semi)lexicalizate și vârsta

Continuând studiul influenței pe care o pot exercita factorii sociali la producerea diminutivelor (semi)lexicalizate, s-au pus în corelație cele trei variabile prestabilite. În acest caz, rezultatele arată că liderul lingvistic este grupul tânăr, cu studii gimnaziale, urmat de grupul tânăr cu studii universitare.

Grafic 10: Diminutivete (semi)lexicalizate, vârsta, nivelul de studii și sexul

Concluzii

În Pola diminutivul prezintă mai multe sufixe și îndeplinește diferite funcții. În corpusul analizat a apărut o serie importantă de sufixe asturiene. Se consideră, deci, că aceste sufixe le depășesc pe cele castiliene, care se utilizează puțin sau sunt relaționate cu anumite uzuri cu caracter despectativ (vezi folosirea sufixului *-illo*); dintre celelalte sufixe, *-ito* cu variantele sale este cel de-al treilea ca număr de cazuri.

Deși s-ar putea manifesta influența mai multor variabile la producerea diferitelor sufixe diminutive, cea mai semnificativă este influența reciprocă a celor două limbi care se vorbesc în Pola.

Determinarea influenței variabilelor lingvistice, precum categoria gramaticală, numărul de silabe sau structura accentuală a cuvântului bază, folosite în studiile PRESEEA, pare problematică și dă naștere unor generalizări consistente și restrictive, întrucât nu toate categoriile gramaticale, nu toate cuvintele monosilabice, bisilabice, plurisilabice sau proparoxitone, paroxitone, oxitone se manifestă în același număr de ocazii în corpus: producerea diminutivelor depinde, în special, de situația de bilingvism din Pola.

În analiza noastră s-a făcut o codificare care ar putea fi discutabilă, dar este cea care s-a dovedit a fi cea mai practică, ținând cont de rezultate.

Jumătate dintre diminutive prezintă valoarea de atenuare, care se manifestă mai ales la adverbul *poquitín* (47 de cazuri). După atenuare, afectivitatea, atât ameliorativă, cât și cea peiorativă, este una dintre valorile cele mai importante. Trebuie semnalat că atunci când un vorbitor folosește sufixul *-illo*, după o serie lungă de diminutive asturiene, o face pentru a demonstra valoarea sa despectativă. Alte cazuri fac referire la valoarea semantică a unui diminutiv relaționată cu noțiunea obiectivă de mărime, durată, cantitate, volum etc.

În același timp, se observă un număr important de diminutive lexicalizate și s-a putut demonstra că sufixele *-illo*, *-ito*, *-ín*, *-ete* cu variantele lor pot funcționa ca adevărate sufixe, dar pot apărea și în forme lexicalizate.

În ceea ce privește *sexul*, este foarte interesant că bărbații produc mai multe cazuri de diminutive lexicalizate, iar femeile, de diminutive (semi)lexicalizate. Este posibil ca acest lucru să se datoreze numărului redus de anchete: trebuie avut în vedere că la același grup, uneori, se observă diferențe importante între subiecți cu aceleași caracteristici. În plus, nu toți se pot adapta în același fel în timpul anchetei, în cadrul căreia intră pentru prima oară în contact cu interlocutoarea, ceea ce duce la diferențe individuale majore.

Din analiza realizată se observă că sunt diferențe semnificative în ceea ce privește *sexul* în comparație cu alte studii realizate în Granada sau Madrid. De asemenea, în ceea ce privește *vârsta*: este adevărat că tinerii sunt mai predispuși folosirii diminutivelor, precum se întâmplă în comunitățile de vorbire menționate, dar există o diferență între a doua și a treia generație: între cei vârstnici, diminutivul a câștigat mai mult teren decât între vorbitorii cu vârste cuprinse între 38-57 de ani.

Analiza noastră a identificat profilul grupurilor care joacă rolul de lideri lingvistici: corespunde celor vârstnici cu studii gimnaziale și tinerilor cu studii superioare, în cazul diminutivelor nelexicalizate; și tinerilor, atât cu studii gimnaziale, cât și superioare, în cazul diminutivelor (semi)lexicalizate.

În ciuda limitărilor impuse de eșantionul redus [pe care l-am folosit], observațiile din prezenta lucrare sunt o primă descriere a diminutivelor din spaniola vorbită de la Pola.

Traducere din spaniolă realizată de Cristina Bleorțu (Universitatea din Zürich) și Alina-Viorela Prelipcean (Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava)

BIBLIOGRAFIE

- Albelda Marco, Briz Gómez, 2010: M. Albelda Marco și A. Briz Gómez, “Aspectos pragmáticos. Cortesía y atenuantes verbales en las dos orillas a través de muestras orales”, în M. Aleza și J. M. Enguita (ed.), *La lengua española en América: normas y usos actuales*, 2010, Valencia (Universidad de Valencia), p. 237-260.
- Pérez, 1999: R. Almela Pérez, *Procedimientos de formación de palabras en español*, 1999, Barcelona, Ariel.

- Alonso, 1935: A. Alonso, “Noción, emoción, acción y fantasía en los diminutivos”, în “Estudios lingüísticos. Temas españoles”, p. 195-229.
- Ambadiang, 1977: T. Ambadiang, “Las bases morfológicas de la formación de diminutivos en español”, în *Verba*, vol. 24, p. 99-132.
- Andrés Díaz, 2002: Ramón d’Andrés Díaz, «L’asturianu mínimu urbanu. Delles hipótesis», în “Lletres Asturianas”, 81, p. 21-38.
- Andrés Díaz, 1998: Ramón de Andrés Díaz, “Algunas notas sobre bilingüismo y contacto de lenguas en Asturias”, în A. M. Cano González și S. Villa Basalo (ed.), *Patronymica Romanica 11. Dictionnaire historique des noms de famille romans [IX]. Actas del IX Coloquio (Oviedo, 26-29 de octombrie 1995)*, Tübingen, Max Niemeyer Verlag, p. 161-174.
- Armayer González, 1995: Hortilio Armayer González, *El habla de la parroquia de Tanes*, Córdoba, Cajastur Publicaciones.
- Béjar Prados, 2015: Rubén Béjar Prados, “Estudio del fenómeno de la atenuación en la ciudad de Granada (nivel sociocultural alto)”, în “Revista Electrónica del Lenguaje”, 1, p. 1-28.
- Bleorțu, 2018: Cristina Bleorțu, *Aproximación al habla de La Pola Siero. Variación lingüística: descripción y percepción*, teză de doctorat, Universitatea din Oviedo, Universitatea din Zürich, 19 noiembrie 2018, susținere la Universitatea din Zürich (summa cum laude).
- Bleorțu, 2015: Cristina Bleorțu, „Necesitatea unui studiu sociolingvistic în Pola de Siero”, în „Revista de Filologie Asturiana”, 15, pag. 99-123, disponibil la adresa: <https://www.unioviado.es/reunido/index.php/RFA/article/view/11100/10467>
- Bleorțu, 2014: Cristina Bleorțu, “Hacia una metodología sociolingüística cognitiva. El estudio del habla de La Pola de Siero”, în “Revue Roumaine de Linguistique”, LIX/4, pag. 335-350, disponibil la adresa: <http://www.lingv.ro/images/RRL.%204%202014%20art02Bleortu.pdf>
- Brown și Levinson, 1987: P. Brown, P. și S. C. Levinson, *Politeness. Some universals in language usage*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Canellada, 1944: María Josefa Canellada, *El bable de Cabranes*, Madrid, Instituto «Antonio de Nebrija», [1996, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana].
- Canellada, 1996: María Josefa Canellada, *El bable de Cabranes*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.
- Casado Lobato, 2002: María Concepción Casado Lobato, *El habla de la Cabrera Alta*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.
- Casier, 2014: Phéline Casier, *Un estudio diacrónico: el adverbio con y sin diminutivo en el español de la Ciudad de México*, Tesina, Universiteit Gent.
- Castillo Valenzuela și Ortiz Ciscomani, 2013: R. M. Castillo Valenzuela și R. M. Ortiz Ciscomani, “Diminutivo y aspecto nominal en español”, în “Revista de Humanidades”, 27, p. 155-172.
- Catalán, 1958: Diego Catalán, “Hacia un atlas toponímico del diminutivo (-inu en la toponimia hispano-románica)”, în “Boletim de Filologia”, 17, p. 257-292.
- Catalán, 1961: Diego Catalán, “La toponimia del diminutivo y la re-romanización de Hispania”, în K. Puchner (ed.), *VI Internationaler Kongress für Namenforschung / VIth International Congress of Onomastic Sciences / VIe Congrès international de Sciences Onomastiques. München: 24-28. August 1958. Kongressberichte / Reports of Congress / Actes et Mémoires*, vol. II, München, Bayerische Akademie der Wissenschaften, p. 217-223.
- Company Company, 2002: Concepción Company Company, “Gramaticalización y dialectología comparada. Una isoglosa sintáctico-semántica del español”, în *Dicenda. Cuadernos de Filología Hispánica*, vol. 20, p. 39-71.
- Coșeriu, 1965: Eugenio Coșeriu, “Discusión [sobre Monge 1965]”, în G. Straka (ed.), *Actes du X^{ime} Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Strasbourg 1962)*. I, Paris, Librairie C. Klincksieck, p. 147.
- Crowhurst, 1992: Megan T. Crowhurst, “Diminutives and augmentatives in Mexican Spanish: a prosodic analysis”, în “Phonology”, 9/2, p. 221-253.
- D’Angelis, 2013: A. D’Angelis, “Formación y usos de los diminutivos italianos -etto, -ino, -uccio y sus equivalentes españoles”, în E. Casanova și C. Calvo Rigual (coord.), *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y de Filología Románicas*, vol. 3, p. 539-550.

- D'Angelis și Mariottini, 2006: A. D' Angelis și L. Mariottini, "La morfopragmática de los diminutivos en español y en italiano", în M. Villayandre Llamazares (ed.), *Actas del XXXV Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística*, León, Universidad de León, p. 358-378.
- Dressler, 1986: W. U. Dressler, "Forma y función de los interfijos", în "Revista Española de Lingüística", 16/2, p. 381-396.
- Dressler și Merlini, 1994: W. U. Dressler și L. Merlini, *Morphopragmatics. Diminutives and intensifiers in Italian, German and Other Languages*, Berlin / Nueva York, Mouton/De Gruyter.
- Enguita Utrilla, 1984: J. M. Enguita Utrilla, "Notas sobre los diminutivos en el espacio geográfico aragonés", în "Archivo de Filología Aragonesa", vol. 34/35, p. 229-250.
- Fernández, 1960: Joseph A. Fernández, *El habla de Sisterna*, anexa 74 a revistei "Revista de Filología Española", Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Fernández González, 1959: Á. R. Fernández González, *El habla y la cultura popular de Oseja de Sajambre*, Oviedo, Instituto de Estudios Asturianos.
- Fernández Vior, 1997: José Antonio Fernández Vior, *Vocabulario de A Veiga*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.
- Fontanella de Weinberg, 1962: María Beatriz Fontanella de Weinberg, "Algunas observaciones sobre el diminutivo en Bogotá", în "Thesaurus", XVII/3, p. 556-573.
- García Arias, 1974: José Luis García Arias, *El habla de Teberga: sincronía y diacronía*, Oviedo, Universidad de Oviedo.
- GLLA, 1998: Academia de la Llingua Asturiana, *Gramática de la Llingua Asturiana*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.
- Goffman, 1959: E. Goffman, *The presentation of self in everyday life*, New York, A Doubleday Anchor Original.
- González Ollé, 1962: F. González Ollé, *Los sufijos diminutivos en castellano medieval*, Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Gonzálvez, 2016: H. Gonzálvez, "Diminutivos, hipocorísticos y otras formas de nombrar a los parientes en familias de Santiago de Chile", în "Revista de Dialectología y Tradiciones Populares", LXXI/1, p. 215-232.
- Hadodo, 2013: M. J. Hadodo, *Entre cabrones y cabritos: El diminutivo como índice del género en el español madrileño*, lucrare de disertație, New York/Madrid.
- Horcajada, 1987/1988: B. Horcajada, "Morfonología de los diminutivos formados sobre bases consonánticas monosílabas", în "Filología Románica", V, p. 55-72.
- Hummel, 1997: M. Hummel, "Para la lingüística de vuestro diminutivo: los diminutivos como apreciativos", în "Anuario de Estudios Filológicos", XX, p. 191-210.
- Jani, 2009: S. Jani, "Uso y funciones de los diminutivos en revistas para jóvenes mexicanas", în "Chrestomathy: Annual Review of Undergraduate Research, School of Humanities and Social Sciences, School of Languages, Cultures and World Affairs", vol. 8, p. 77-98.
- Jurafsky, 1959: D. Jurafsky, "Universal tendencies in the semantics of the diminutive", în "Language", vol. 72 (3), p. 533-578.
- Kabatek, 2006: Johannes Kabatek, "Requisitos para ser lengua: el caso del asturiano y de otras modalidades lingüísticas de España", în M. Castillo Lluch și J. Kabatek (ed.), *Las lenguas de España. Política lingüística, sociología del lenguaje e ideología desde la Transición hasta la actualidad*. Frankfurt am Main/Madrid, Vervuert/Iberoamérica, p. 141-157.
- Kabatek, 2000: Johannes Kabatek, *Os falantes como lingüistas. Tradición, innovación e interferencias no galego actual*, Vigo, Xerais.
- Kabatek, 1997a: Johannes Kabatek, "Strengthening identity: differentiation and change in contemporary Galician", în J. Cheshire și D. Stein (ed.), *Taming the Vernacular. From Dialect to Written Standard Language*. London / New York, Longman, p. 185-99.
- Kabatek, 1997b: Johannes Kabatek, "Dime cómo hablas y te diré quién eres. Mezcla de lenguas y posicionamiento social", în "Revista de Antropología Social", 6, Servicio de Publicaciones UCM, p. 215-236.

- Labov, 1971: William Labov, "The study of language in its social context", în Joshua A. Fishman (ed.), *Advances in the sociology of language*, vol 1, The Hague, Mouton, p. 152-216.
- Lázaro Mora, 1999: Fernando A. Lázaro Mora, "La derivación apreciativa", în I. Bosque și V. Demonte (coord.), *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid, Espasa Calpe, p. 4647-4682.
- Manjón-Cabeza Cruz, 2012: A. Manjón-Cabeza Cruz, "Los diminutivos en el corpus PRESEEA de Granada", în E. Waluch-de la Torre și J. A. Moya Corral (coord.), *Español hablado. Estudios sobre el corpus PRESEEA-Granada*, Varsovia, Instituto de Estudios Ibéricos e Iberoamericanos de la Universidad de Varsovia, p. 55-75.
- Marotti, 2006: L. Marotti, "El uso de los diminutivos y de su relación con la cortesía lingüística en los chats. Análisis contrastivo de comunidades virtuales españolas e italianas", în "Culture, language and representation", vol. III, p. 103-131.
- Martín Zorraquino, 2012: María Antonia Martín Zorraquino, "Sobre los diminutivos en español y su función en una teoría de la cortesía verbal (con referencia especial a un cuento de Antonio de Trueba)", în E. Tomás, J. Jiménez, B. López Meirama, V. Vázquez Rozas și A. Veiga Rodríguez, *Cum corde et in nova grammatica: estudios ofrecidos a Guillermo Rojo*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, p. 555-569.
- Menéndez García, 1963: Manuel Menéndez García, *El Cuarto de los Valles. I*, Oviedo, Instituto de Estudios Asturianos [2009, Oviedo, Real Instituto de Estudios Asturianos].
- Monge, 1965: F. Monge, "Los diminutivos en español", în G. Straka (ed.), *Actes du Xème Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Strasbourg 1962)*. I, Paris, Librairie C. Klincksieck, p. 137-147.
- Moreno Fernández, 1997: F. Moreno Fernández, "Metodología del «Proyecto para el Estudio Sociolingüístico del Español de España y de América (PRESEEA)»", în F. Moreno Fernández (ed.), *Trabajos de sociolingüística hispánica*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, p. 257-287.
- Morera Pérez, 1994: M. Morera Pérez, "Los diminutivos en el español de Fuerteventura", în "Tebedo: Anuario del Archivo Histórico Insular de Fuerteventura (Islas Canarias)", VII, p. 319-336.
- Náñez Fernández, 1973: E. Náñez Fernández, *El diminutivo. Historia y funciones en el español clásico y moderno*, Madrid, Gredos.
- Náñez Fernández, 1997/1998: E. Náñez Fernández, "Amado Alonso y el diminutivo", în "Cauce. Revista de Filología y su Didáctica", 20-21/2, p. 173-182.
- NGLE, 2009: Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid, Espasa Libros, p. 635-656.
- Paredes García, 2012: F. Paredes García, "Variación en el uso del diminutivo en el habla de Madrid: avance de un estudio sociolingüístico", în A. M. Cestero, I. Molina și F. Paredes (ed.), *La lengua, lugar de encuentro. Actas del XVI Congreso Internacional de la Asociación de Lingüística y Filología de América Latina (Alcalá de Henares, 6-9 iunie 2011)*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, p. 3709-3719. [Ediție CD].
- Paredes García, 2015: F. Paredes García, "Funciones subjetivadoras del diminutivo en el habla de Madrid", în A. M. Cestero Mancera, I. Molina Martos și F. Paredes García (coord.), *Patrones sociolingüísticos de Madrid*, Berna, Peter Lang, p. 117-153.
- Regúnaga, 2005: A. Regúnaga, "Morfología derivativa: consideraciones en torno al uso de diminutivos en la ciudad de Santa Rosa (La Pampa-Argentina)", în "Anclajes", IX, p. 251-262.
- Reyes Trigos, 2013: C. Reyes Trigos, "La risa y los diminutivos como atenuadores en las narraciones orales de tres grupos de edad en el corpus del habla de Monterrey-PRESEEA", în *X Congreso Internacional de la Asociación Latinoamericana de Estudios del Discurso (ALED)*, Puebla, Benemérita Universidad Autónoma de Puebla.
- Shetter, 1959: William Z. Shetter, "The Dutch diminutive", în "Journal of English and German Philology", 58, p. 75-90.
- Varela, 1992: S. Varela, *Fundamentos de morfología*, Madrid, Síntesis.

- Zacaríaş Ponce de León, 2006: R. F. Zacaríaş Ponce de León, “Interpretación semántica de los morfemas apreciativos: la noción de disminución dentro de un dominio cognoscitivo”, în “Lingüística mexicana”, III, p. 51-69.
- Zafiu, 2011: R. Zafiu, “Diminutivele în româna actuală: lexicalizare și utilizare pragmatică”, în I. Nedelcu, Al. Nicolae, A. Toma și R. Zafiu (ed.): *Studii de lingvistică. Omagiu doamnei profesoare Angela Bidu-Vrânceanu*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
- Zuluaga Ospina, 1970: A. Zuluaga Ospina, “La función del diminutivo en español”, în “Thesaurus”, XXV/1, p. 23-48.